

MÄNTYKANKAAN

KOULU

LUKUVUOSISUUNNITELMA 2009 - 2010

Sisällysluettelo

1. MÄNTYKANKAAN KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2009 - 2010.....	3
1.2 Koulutiedot.....	3
1.3 Koulun toiminta-ajatus.....	3
1.4 Peruskoulun oppilastilasto.....	4
1.5 Koulun työ- ja vapaapäivät	4
1.6 Lukuvuoden teema	5
1.8 Tuntikehys.....	6
1.10 Kerhotoiminta.....	6
1.11 Valinnaisaineet.....	6
1.12 Välituntivalvonta	7
1.13 Merkittävät tapahtumat koulutyössä	8
1.14 Koulun henkilöstö.....	9
2. OPPILAAN PÄIVÄ	11
3. OHJAUSPALVELU	14
3.1 Tukijaksot	14
3.2 Ohjaukset ja arvioinnit	14
3.3 Koulutus	14
3.4 Oppimateriaalituotannon käynnistäminen	15
4. KEHITTÄMISTOIMINTA	15
5. KANSAINVÄLISET HANKKEET	15

1. MÄNTYKANKAAN KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2009 - 2010

Lukuvuosisuunnitelman käsittely ja hyväksyminen

	Pvm	§	Pvm	§
Opettajakunnan käsittely	14.9.2009	4		
Johtokunta hyväksynyt	16.9.2009	28		
Allekirjoitukset				
_____		_____		
Juhani Laurinkari, johtokunnan puheenjohtaja		Inkeri Kekäläinen, johtokunnan sihteeri		

1. 2 Koulutiedot

Lääni Kuopio	Koulun sijaintikunta Kuopio				
Koulun nimi Mäntykankaan koulu - opetuksen ja kuntoutuksen osaamiskeskus					
Jakeluosoite Sampsankatu 8	Postinumero 70500		Osoitetoimipaikka Kuopio		
Koulun puh. nro 017-265 5500	Oppilaitostyyppi		138	Koulumuoto	
Koulun ylläpitäjä		Opetuskieli			
1. yksit.	2. valtio	3. kunta	4. muu	1. suomi	2. ruotsi
		X			X
Perusopetusryhmien määrä 7	7 + integraatioryhmä			Koulun oppilasmäärä 45	

1.3 Koulun toiminta-ajatus

Mäntykankaan koulu on opetuksen ja kuntoutuksen sekä niihin liittyvien ohjauspalvelujen osaamiskeskus. Se tarjoaa monipuolista ja yksilöllistä opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhoidon sekä kuntouttavan hoidon erityisosaamista liikuntavammaisille, pitkäaikaissairaille, neurologisesti sairaille ja muille erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän kanssaan työskenteleville henkilöille.

Oppilasmäärä luokka-asteittain						
Esiopeus	Alaluokat	Yläluokat	Lisäopetus	Yhteensä	Kuntoutusarviojaksoilla oppilaita	Yhteensä
1	20	20	4	45		
Erityisopetuksen tuntimäärä (luokkatunnit, integr. opetus, tukiopeus, kerhotunnit)						
Yhteensä	Luokkamuu- toinen	Integraatio-opetus		Tukiopeus	Kerhot	Perusopetusryhmiä
267	215	26		7	4	7+1
		Muu toiminta				
		15				

1.4 Peruskoulun oppilastilasto

Vuosiluokka	Erityisluokkaopetus	
	Yhteensä	näistä tyttöjä
Esiluokka	1	
1	4	2
2	5	2
3	1	1
4	2	
5	4	1
6	5	1
7	7	2
8	4	4
9	9	4
Lisäluokka	4	2
Yht.	45	19

1.5 Koulun työ- ja vapaapäivät

MÄNTYKANKAAN KOULUN TYÖ- JA VAPAAPÄIVÄT 2009 - 2010

ELOKUU

vko	31	32	33	34	35	36
MA		3	10	17	24	31
TI		4	11	18	25	
KE		5	12	19	26	
TO		6	13	20	27	
PE		7	14	21	28	
LA	1	8	15	22	29	
SU	2	9	16	23	30	

15 pv

SYYSKUU

vko	36	37	38	39	40
MA		7	14	21	28
TI	1	8	15	22	29
KE	2	9	16	23	30
TO	3	10	17	24	
PE	4	11	18	25	
LA	5	12	19	26	
SU	6	13	20	27	

23 pv

LOKAKUU

vko	40	41	42	43	44
MA		5	12	19	26
TI		6	13	20	27
KE		7	14	21	28
TO	1	8	15	22	29
PE	2	9	16	23	30
LA	3	10	17	24	31
SU	4	11	18	25	

17 pv

MARRASKUU

vko	44	45	46	47	48	49
MA		2	9	16	23	30
TI		3	10	17	24	
KE		4	11	18	25	
TO		5	12	19	26	
PE		6	13	20	27	
LA		7	14	21	28	
SU	1	8	15	22	29	

21 pv

JOULUKUU

vko	49	50	51	52	53
MA		7	14	21	28
TI	1	8	15	22	29
KE	2	9	16	23	30
TO	3	10	17	24	31
PE	4	11	18	25	
LA	5	12	19	26	
SU	6	13	20	27	

15 pv

Syyslukukausi 11.8. - 19.12.2009

91

Kevätlukukausi 11.1. - 5.6.2010

98

Yht. 189 työpäivää

Loma-ajat:

Syysloma 12.10. - 16.10.2009

Joululoma 21.12.2009 - 10.1.2010

Talviloma 8.3. - 12.3.2010

Koulutyö alkaa 11.8.2009

Koulutyö päättyy 5.6.2010

TAMMIKUU

vko	53	1	2	3	4
MA		4	11	18	25
TI		5	12	19	26
KE		6	13	20	27
TO		7	14	21	28
PE	1	8	15	22	29
LA	2	9	16	23	30
SU	3	10	17	24	31

15 pv

HELMIKUU

vko	5	6	7	8
MA	1	8	15	22
TI	2	9	16	23
KE	3	10	17	24
TO	4	11	18	25
PE	5	12	19	26
LA	6	13	20	27
SU	7	14	21	28

20 pv

MAALISKUU

vko	9	10	11	12	13
MA	1	8	15	22	29
TI	2	9	16	23	30
KE	3	10	17	24	31
TO	4	11	18	25	
PE	5	12	19	26	
LA	6	13	20	27	
SU	7	14	21	28	

19

HUHTIKUU

vko	13	14	15	16	17
MA		5	12	19	26
TI		6	13	20	27
KE		7	14	21	28
TO	1	8	15	22	29
PE	2	9	16	23	30
LA	3	10	17	24	
SU	4	11	18	25	

20 pv

TOUKOKUU

vko	17	18	19	20	21	22
MA		3	10	17	24	31
TI		4	11	18	25	
KE		5	12	19	26	
TO		6	13	20	27	
PE		7	14	21	28	
LA	1	8	15	22	29	
SU	2	9	16	23	30	

19 pv

KESÄKUU

vko	22
MA	
TI	1
KE	2
TO	3
PE	4
LA	5
SU	

5 pv

Vanhempainpäivät 26.09.2009 ja 20.03.2010

Koulutusiltapäivä 02.10.2009

Virkistysiltapäivät/ryhmäytyminen 4.9.2009 ja 23.4.2010

Joulujuhla 19.12.2009

Kevätjuhla 05.06.2010

Valteri-koulujen henkilöstöpäivät 6. - 7.8.2009

Rehtori Inkeri Kekäläinen on hyväksynyt 9.2.2009 koulun työ- ja vapaapäivät 2009 - 2010

1.6 Lukuvuoden teema

Mäntykankaan koulu on käynyt arvokeskustelua edellisen lukuvuoden aikana ja määritellyt itselleen uudet arvot. Tärkein arvo on oppilaslähtöisyys, joka tarkoittaa oppilaan kasvun ja kehityksen tukemista arjessa. Tämä toteutuu tasa-arvoisessa, kuuntelevassa, avoimessa ja ammatillisessa vuorovaikutuksessa.

Mäntykankaan koulun lukuvuoden 2009 - 2010 pääteemana on turvallisuuskasvatus. Se liittyy opetushallituksen laajempaan koulujen turvallisuutta parantavaan kokonaisuuteen. Palo- ja pelastustoimi sekä poliisi järjestävät koulun oppilaille ja henkilöstölle turvallisuuskoulutusta lukuvuoden aikana. Tavoitteena on lisätä kaikkien tietoisuutta ja valmiutta toimia kriisitilanteissa. Uuteen pelastussuunnitelmaan on kirjattu toimintaohjeita erilaisten vaaratilanteiden ennaltaehkäisyyn ja vahinkotapahtumien varalta.

Muita lukuvuoden painopistealueita ovat opetuksen ja kuntoutuksen yhteistyön kehittäminen ja syventäminen, työyhteisön jäsenten ja oppilastovereiden keskinäinen huomiointi ja konduktiivisen opetuksen ottaminen vielä laajempaan käyttöön koulun opetuksessa ja arjessa.

Kuntoutushenkilöstö on mukana opetuksessa entistä tiiviimmin. Fysioterapeutit ohjaavat mm. oppilaiden motorista toimintaa liikunta- ja käsityötunneilla, toimintaterapeutit ohjaavat oppilaiden apuvälinetarvetta / -käyttöä koulutuntien yhteydessä kädentaito-, liikunta- ja kotitaloustunneilla sekä puheterapeutti on mukana äidinkielen tunneilla vetäen yhdessä opettajan kanssa ns. kielellisiä ryhmiä, joiden tavoitteena on oppilaiden kielellisten, vuorovaikutus-, kommunikointi- ja ilmaisutaitojen harjaannuttaminen.

Henkilöstön koulutuksessa on aiheena yhdessä tekeminen ja omasta työstä innostuminen. Tavoitteena on lisätä työyhteisön toimivuutta ja antaa työntekijöille eväitä arjen pulmatilanteisiin.

Lukuvuosisuunnitelma on rakennettu siten, että opetuksen, kuntoutuksen ja oppilaskodin toiminta kuvataan oppilaslähtöisesti. Toiminnan tarkastelu oppilaan päivän kautta antaa tietoa ja ymmärrystä koulun arkeen.

1.8 Tuntikehys

Mäntykankaan koulun opetuksen tuntikehys on tänä lukuvuotena varsinaisessa luokkaopetuksessa 226 tuntia (5,02h/opp.) viikossa. Kuntoutus- ja kouluarviojaksojen opetuksen tuntikehys (integraatio-opettaja) on 26 tuntia viikossa. Palvelukeskukseen kohdentuva työaikaan on tuntikehyksestä varattu 6 tuntia.

1.10 Kerhotoiminta

Kerhot kokoontuvat oppituntien ulkopuolella.

Kerhon nimi ja ohjaaja	Kerhotyön tavoitteet ja sisältö	Käytetään tunteja
SIU:n kisoihin valmistava kerho Marja-Leena Penttinen Heikki Koistinen	Syksyllä 2009 ja keväällä 2010 tehostettu jakso, jossa harjoitellaan SIU:n järjestämien Junior Games-kisojen lajeja.	1
Musiikkikerho Leena Paasu Heikki Koistinen	Tarvittaessa musisoidaan laulaen ja soittaen, kerhotyö aloitetaan tarvittaessa.	1
Leikkikerho Anna Leena Miettinen	Pienten oppilaiden leikkimistaitojen vahvistaminen	1
Luokkaretkikerho Liisa Pentikäinen	Yhdeksäsluokkalaisille suunnattu kerho luokkaretken suunnittelua varten.	1
Käytössä oleva tuntimäärä yhteensä		4

1.11 Valinnaisaineet

Valinnaisaineita opiskellaan neljänneltä luokalta lähtien yhden viikotunnin ajan ja viidenneltä luokalta seitsemänteen luokkaan valinnaisaineita on kaksi tuntia viikossa. Oppilaat valitsevat kahdelle viimeiselle yläluokalle lisäksi kaksi muuta valinnaisainetuntia.

Valinnaisaineena voi opiskella kuvataidetta, musiikkia, tietokoneen käyttöä, käsitöitä, kotitaloutta, saksan kieltä tai liikuntaa.

	Alkaa vko	Päätyy vko
I:	34	50
II:	2	21
toteutus luokattomana		

1.12Välituntivalvonta

	MA	TI	KE	TO
Pariton viikko	JVä ALM	LPa RHi	Asu MLa	LPe SKu
Parillinen viikko	MLPe ALM	Ove RHi	MKa MLa	HKo Sku

Valvojat:

ALM = Anna-Leena Miettinen

ASu = Aini Sutinen

HKo = Heikki Koistinen

JVä = Jussi Väänänen

LPa = Leena Paasu

MLPe = Marja-Leena Penttinen

Ove = Osmo Vesakas

RHi = Riitta Hiekkala

SKu = Seppo Kuurila

LPe = Liisa Pentikäinen

MLa= Mari Laitinen

MKa = Maritta Kaitasuo

1.13 Merkittävät tapahtumat koulutyössä

<p>Elokuu</p> <p>Koulu alkaa 11.8. Tervetuloa kouluun Ryhmäytymistoiminta Koulukirkko 13.8. Wanhat Autot 28.8.</p>	<p>Tammikuu</p> <p>Kevätlukukausi alkaa 11.1. Pakkaspäivät Ski-talvikausi alkaa Tammimarkkinat Taksvärkipäivä</p>
<p>Syyskuu</p> <p>Kerhot käynnistyvät Sanataidepaja yläkoululaisille 3.9. Lähetystyö 150 v., Pyhän Johanneksen kirkko 9.9 YU-kilpailut 10.9. Terve Kuopio 15.9. Vanhempainpäivä 26.9. Ryhmäytymistoiminta HOJKS Lisäopetuksen tutustumiskäynnit alkavat</p>	<p>Helmikuu</p> <p>Runebergin päivä Ystävänpäivätapahtuma salissa Laskiaistapahtuma Ski-leirikoulu Sanomalehtiviikko Hiihtoviikot Kalevalan päivä 26.2.</p>
<p>Lokakuu</p> <p>HOJKS Aleksis Kiven päivä Syysloma vko 42 YK-päivä 23.10</p>	<p>Maaliskuu</p> <p>Talviloma vko 10 Vanhempainpäivä 20.3. Pääsiäinen vko 13</p>
<p>Marraskuu</p> <p>Aikakauslehtipäivä 12.11. Lapsen oikeuksien päivä 20.11. Junior Games- kisat 25.11. Adventtihartaus 27.11. (klo 9.10)</p>	<p>Huhtikuu</p> <p>Lisäopetuspäivät Junior Games-kevätkisat Vapputapahtuma - kevätkarkelot</p>
<p>Joulukuu</p> <p>Pikkujoulut luokittain Itsenäisyyspäivä Lucia-kulkue Kauneimmat joululaulut Joulukirkko 18.12. (klo 12.00) Joulujuhla 19.12. (klo 10.00) Syyslukukausi päättyy 19.12.</p>	<p>Toukokuu</p> <p>Koko koulun yhteinen retki Kevätkirkko Leirikoulumatka Kevätjuhla 5.6.</p>

Vuoden aikana järjestettävien juhlien järjestelyistä vastaa eri ammattiryhmistä koostuva juhlatoimikunta.

1.14 Koulun henkilöstö

Rehtori Inkeri Kekäläinen

Opetushenkilöstö

Mervi Pulkkinen	apulaisrehtori
Maritta Kaitasuo	erityisluokanopettaja
Heikki Koistinen	”
Leena Paasu	”
Liisa Pentikäinen	” määräaikainen virkasuhde 31.7.2010 saakka
Marja-Leena Penttinen	”
Aini Sutinen	”
Jussi Väänänen	”
Osmo Vesakas	päätoiminen tuntiopettaja
Riitta Hiekkala	koulunkäyntiohjaaja
Seppo Kuurila	”
Mari Laitinen	”
Anna Leena Miettinen	”

Kuntien palkkaamat henkilökohtaiset avustajat

Sanna Hakanpää	määräaikainen 13.6.2010 saakka
Annette Heinänen-	”
Kemppainen	”
Juha-Pekka Hietaniemi	”
Akumatti Iire	”
Petri Isberg	”
Anna-Maria Jauhiainen	”
Aulis Kastinen	”
Henna Kinnunen	”
Katja Laakkonen	”
Stina Laatikainen	”
Eila Lavikainen	”
Nina Salma	”
Tuomo Silander	”
Pirjo Sisso	”
Suvi Turunen	”
Marjo-Riina Lahdelma	Rautalammin kunnan suoraan palkkaama avustaja
Kati Riekkinen	Nilsin kaupungin suoraan palkkaama avustaja

Ohjaus- ja palvelukeskushenkilöstö

Jukka Vetoniemi	ohjaava opettaja
Markku Piilonen	integraatio-opettaja määräaikainen virkasuhde 31.12.2009 saakka
Aimo Martikainen	kuntoutusohjaaja
Kristiina Jokinen	integraatio-opettaja palkaton virkavapaus 1.8.2009 - 31.12.2009
Osa koulun kuntoutushenkilöstöstä	osallistuu myös ohjauspalveluiden toteuttamiseen.

Kuntoutus- ja terveydenhoitohenkilöstö

- erikoislääkäri
- fysioterapiaosaston osastonhoitaja ja kolme fysioterapeuttia
- kaksi toimintaterapeuttia
- puheterapeutti
- psykologi
- sosiaalityöntekijä
- kaksi sairaanhoitajaa

Oppilaskodin henkilökunta

- oppilaskodin johtaja
- vapaa-ajanohjaaja
- 22 hoitajaa
- 5 hoitoapulaista

Kuntien palkkaamat henkilökohtaiset hoitajat

- 3 hoitajaa

Sisäisten palvelujen yksikkö

- taluspäällikkö
- talous- ja hallintosihteeri
- hallinto- ja kurssisihteeri
- talous- ja henkilöstösihteeri
- mikrotukihenkilö
- ruokapalveluesimies
- 2 kokkia
- 2 ruokapalvelutyöntekijää
- vaatehuoltaja
- laitoshuoltaja
- vahtimestari/autonkuljettaja

2. OPPILAAN PÄIVÄ

Yleistä

Oppilaan päivää ohjaa oppilaan oikeus yksilöllisyyteen ja mahdollisuus löytää omat vahvuutensa arjen toiminnassa. Arjen hallinta sisältää oppimisen, kasvun ja kehityksen, kuntoutumisen sekä oma-toimisuustaitojen kehittymisen. Opetus, kuntoutus, terveydenhoito, kuntouttava hoito ja ohjaus sekä vapaa-ajantoiminta tukevat yhdessä oppilaan kasvua itseensä luottavaksi ja ilmaisukykyiseksi nuoreksi, jolla on valmiudet selvittää eri elämäntilanteissa ja löytää oma paikkansa yhteiskunnassa.

Opetuksen tavoitteet suunnitellaan ja asetetaan oppilaan kokonaistilanne huomioiden. Kuntoutus on vahvasti mukana oppilaan päivässä ja käytännön työtä oppilaiden ympärillä tehdään **moniammatillinen osaaminen** hyödyntäen. Opettajat, terapeutit, koulunkäyntiohjaajat, henkilökohtaiset avustajat, sairaanhoitajat ja oppilaskodin hoitohenkilökunta muodostavat tiimijä, jotka yhteistyötä tehden ohjaavat oppilaiden toimintaa koulupäivän aikana. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset tarpeet esimerkiksi oppimismenetelmien, apuvälineiden, työasentojen ja kommunikointimenetelmien suhteen. Toiminnallisuus on tärkeää erityisesti pienten oppilaiden päivää rakennettaessa.

Arjen taitojen oppiminen korostuu tiedollisten tavoitteiden oppimisen rinnalla. Oman päivän ja viikkorytmin oppiminen ja hallitseminen on pohjana mahdollisimman itsenäiselle arjessa selviytymiselle. Konkreettisimpien taitojen kuten esimerkiksi toimivien ruokailukäytänteiden, henkilökohtaisten opiskelutottumusten, apuvälineiden tehokkaan hyödyntämisen, tarkoituksenmukaisten kommunikointitapojen ja omatoimisuustaitojen opetteleminen tarjoavat mahdollisuuden oman arjen mahdollisimman itsenäiseen hallitsemiseen.

Koulupäivän kulku

Pitkämatalalaiset oppilaat tulevat kouluun maanantaiaamuisin klo 9.30 mennessä koulun kilpailuttamin yhteiskuljetuksin. Kuljetusreittejä on kahdeksan. Suurin osa päiväoppilaista tulee kouluun lähikuntien järjestämissä koulukuljetuksissa. Osalle päiväoppilaista koulu järjestää kuljetuksen, joka soveltuu aamu- ja iltapäivätoiminnan aikatauluihin sekä koulupäivän alkamiseen klo 8.15.

Ennen koulupäivän alkamista oppilaskodissa asuvat oppilaat tekevät "toimin itse"-periaatteella aamutoimet mahdollisimman itsenäisesti, yhdessä aikuisen kanssa tai ohjaten aikuista avustamaan. He käyvät wc:ssä, peseytyvät, vaihtavat yöpuvun valitsemiinsa vaatteisiin, syövät aamupalan ja ottavat aamulääkkeet. Jotkut oppilaista tarvitsevat erilaisia hoidollisia ja kuntouttavia toimenpiteitä (esimerkiksi katetroinnit, yskitykset, suujumput, terapeuttiset hampaidenpesut). Osa päiväoppilaista syö aamupalan ja ottaa lääkkeet koululla.

Oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea omaan vammaan tai sairauteen liittyvistä asioista sekä tietoisuutta terveyttä edistävästä elämäntavoista. Sairastuessa tai tapaturmatilanteissa oppilas saa tarvitsemansa ensiavun ja hoidon oppilaskodin hoitajilta sekä sairaanhoitajilta.

Mäntykankaan koulun **opetussuunnitelma (OPS)** rakentuu valtakunnallisen opetussuunnitelman pohjalle. OPSiin omaleimaisuutta tuovat arjessa vahvasti esillä olevat kuntoutuspainotteiset opetusmenetelmät ja moniammatillisen työskentelyn mahdollisuudet. Opetussuunnitelmaa on viime vuoden aikana tarkasteltu toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden opetussuunnitelman osalta. Tänä vuonna OPS työhön panostetaan erityisesti ja tavoitteena on valtakunnallisen linjauksen mukaan uudistaa OPS tietyiltä osin ja päivittää samalla koko OPS.

Mäntykankaan koulussa oppilaan **henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)** ohjaa vahvasti oppilaan arkea ja oppimista. HOJKS laaditaan yhdessä oppilaan, huoltajien ja oppilaan kanssa työtä tekevien aikuisten kanssa. Koska luokissa tehdään työtä moniammatillisesti, vaihtelevilla kokoonpanoilla ja useiden aikuisten yhteistyönä korostuu HOJKSin merkitys yhteisten tavoitteiden ja käytänteiden näkyviksi tekemisen välineenä.

Jokaiselle oppilaalle tehdään koulutarkastus lukuvuoden kuluessa ja kuntoutussuunnitelma, josta erikoislääkäri vastaa, laaditaan alkusyksystä. Kuntoutussuunnitelman mukaisesti oppilaat saavat toimintaterapeutin, fysioterapeuttien sekä puheterapeutin yksilöllistä ja ryhmässä toteutettavaa **ohjausta ja terapiaa**. Osa yksilö- ja ryhmäterapiasta toteutetaan oppituntien aikana yhdessä opetushenkilöstön kanssa. Puheterapeutti vetää yhdessä opettajan kanssa kielellisten taitojen kehittämisryhmää, jossa oppilas harjoittelee kielellisten, vuorovaikutus-, kommunikointi- sekä ilmaisutaitoja. Toimintaterapeutit osallistuvat kädentaito-, liikunta- ja kotitaloustunteihin konsultoiden ja arvioiden sekä ohjaten apuvälinetarvetta ja -käyttöä. Oppilaat saavat ohjausta fysioterapeuteilta yksilö-, ryhmä- ja oppituntitilanteissa mahdollisimman hyvään motoriseen toimintaan, jossa huomioidaan työskentelyasento ja -ympäristö sekä liikuttamisen apuvälinetarve.

Nivelvaiheessa olevien oppilaiden on mahdollista saada neuropsykologinen tutkimus- ja ohjausjakso, joka tukee opetusta, kuntoutusta ja peruskoulun jälkeistä jatkosuunnittelua. Mahdollisuuksien mukaan pyritään järjestämään psykososiaalista tukea/neuropsykologista kuntoutusta nuoruusiän kehityksen tukemiseksi yksilöllisten terapiatapaamisten puitteissa.

Oppilailla ja heidän vanhemmillaan on mahdollisuus **sosiaalityöntekijän** kanssa käytäviin keskusteluihin ja ohjaus- sekä neuvontatilanteisiin koululla, kotikäynneillä ja esimerkiksi kotikunnissa tehtävissä oppilaan palvelusuunnitelmapalavereissa. Oppilaat voivat tulla yksin, vanhemman tai jonkun valitsemansa henkilön kanssa asioimaan tilanteissa, joihin he toivovat sosiaalityöntekijän apua. Koulun oppilashuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja toimii moniammatillisesti oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Oppilaiden **osallisuuden lisääminen ja kehittäminen** tukee oppilaita oman arjessa ja omien asioiden hoitamisessa. Keskeinen oppilaiden osallisuutta lisäävä toimintamuoto on oppilaskuntatoiminta. Oppilaskunnassa on edustettuna jokainen luokka-aste ja oppilaskuntatoiminnan avulla oppilaat pääsevät demokraattisen päätöksenteon periaatteita noudattaen vaikuttamaan yhteisiin asioihin.

Mäntykankaan koulu on **yhteistyössä lähialueen koulujen kanssa**. Koulun oppilaat osallistuvat Kuopion koulujen yhteisiin tapahtumiin esimerkiksi kulttuurin ja urheilun alueella. Tapahtumat tarjoavat monenlaisia mahdollisuuksia opetuksen rikastamiseksi ja lisäävät yhteisöllisyyttä paikallisten toimijoiden ja muiden Kuopion koulujen kanssa. Yhteisöllisyyttä ja yhteistyötaitojen kehittämistä on vahvistettu myös yhteisillä projekteilla. Tänä lukuvuonna jatketaan joustoluokkayhteistyötä Kalevalan koulun joustoluokan ja Männistön koulun esiluokan kanssa. Säännöllisissä tapaamisissa keskitytään oppilaiden motoriikkaan, toiminnalliseen matematiikkaan ja hahmottamiseen liittyvien taitojen vahvistamiseen. *Erityisliikunnan osaa-miskeskuksen kehittäminen-projektin* tavoitteena on tiivistää erityisliikunnan osaajien yhteistoimintaa Mäntykankaan koulun toiminta-alueella. Projektin puitteissa on tarkoitus arvioida koulumme erityisliikuntavälineet ja uusien hankkimisen tarve sekä kartoittaa koulun lähiliikuntapaikkojen esteettömyys.

Mäntykankaan koulussa järjestetään **lisäopetusta**, jonka tavoitteena on edelleen vahvistaa perusopetuksen aikana saavutettuja valmiuksia niin henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen kuin arjessa selviytymisen taitojenkin suhteen.

Tutustumiset jatko-opintopaikkoihin, koulutuskokeilut, vierailukäynnit ja asumisharjoittelu valmistavat oppilasta itsenäiseen elämään, helpottavat jatko-opintopaikkaan siirtymistä ja antavat valmiuksia omien asioiden mahdollisimman itsenäiseen hoitamiseen.

Vapaa-aika

Koulupäivän jälkeen oppilaat harjoittelevat itselleen tärkeitä asioita ja viettävät yhteistä aikaa esimerkiksi leikkien, ulkoillen tai pelaten erilaisia pelejä henkilökohtaisten avustajien tai hoitajien kanssa. Oppilaat aloittavat päivällisen ennen klo 16:sta. Viimeisimmät päiväoppilaat lähtevät kotiin noin klo 16.30. Osa päiväoppilaista jää yöksi ennalta sovitun suunnitelman mukaisesti.

Lukuvuoden alussa oppilaskodissa asuvat oppilaat valitsevat yhdessä vanhempiansa ne vapaa-ajantoiminnan ryhmät, joihin he toivovat pääsevänsä osallistumaan. Valittavina teemoina ovat olleet luovuus ja poikkitaiteellinen taidetoiminta, osallisuus, liikunnallisuus ja elämyksellisyys. Ryhmissä oppilaat harjoittelevat itselleen mielekkään toiminnan avulla valmiuksiin suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa toimintaansa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä. He herättelevät luovuuttaan, joka tukee arjen ongelmatilanteissa selviytymistä sekä mahdollistaa rentoutumisen ja latautumisen koulutyön sekä hoidollisten ja kuntoutustoimenpiteiden vastapainona. Osalle oppilaista on hyvin tärkeää jääkiekkopeleissä käyminen sekä itselleen tärkeiden tv-ohjelmien seuraaminen yhdessä toisten kanssa. Moni oppilas nauttii yhteisistä saunailloista unohtamatta kuitenkaan sitä, että jotkut oppilaista kaipaavat yksityisyyttä. Tärkeää on itse tekeminen, jossa keskeistä on omien kykyjen realisointi, tekemisen riemu ja kokemus siitä, että on itse oman elämänsä toimija.

Oppilaiden hoidolliset ja kuntouttavat toimenpiteet jatkuvat illan aikana vapaa-ajantoiminnan lomassa. Etenkin venytykset ja asentohoidot painottuvat ilta-aikaan. Oppilaat harjoittelevat apuvälineiden arjen käyttöä, sähköpyörätuolilla ajamista, kävelyä, pyöräilyä ja kommunikointia. Osa oppilaista harjoittelee esimerkiksi omista vaatteista huolehtimista ja pyykkihuoltoa. Osa haluaa osallistua kodinhoidollisiin tehtäviin. Iltapalan yhteydessä oppilaat ottavat iltälääkkeensä. Iltatoimien yhteydessä toteutetaan myös kuntouttavia toimenpiteitä. Monille pienille oppilaille iltasatu on tärkeä. Illan aikana osa oppilaista pitää tiiviisti yhteyttä vanhempiin kännyköiden ja mesen avulla. Myös vanhempien yhteydenotot painottuvat ilta-aikaan. Osa oppilaista tarvitsee tarkkaa terveydentilan seurantaa tai esimerkiksi asentojen vaihtamista myös yöaikaan kerätäkseen voimia seuraavaa koulupäivää varten.

3. OHJAUSPALVELU

Mäntykankaan koulu on luonut itselleen vision, jossa se on varhaisen tuen ja erityisen tuen osaamiskeskus. Visio edellyttää mm. entistä parempaa paneutumista ohjauspalveluiden suunnitteluun ja järjestämiseen. Opetushallituksessa on meneillään opetussuunnitelmauudistus, joka tulee muuttamaan joitakin erityisopetuksen järjestämiseen liittyviä asioita. Termit varhainen tuki, pedagoginen selvitys ja erityinen tuki ovat asioita, joita Mäntykankaan koulun ohjauspalvelut huomioi erityisesti lähivuosina. Ohjauspalveluista on luotu erillinen esite, jossa koulun tarjoamat palvelut esitellään mukaan lukien kaikki koulutukset.

3.1 Tukijaksot

Tukijaksojen tavoitteena on tukea omassa kotikunnassaan koulua käyviä lapsia ja nuoria. Tukijaksoja ovat kuntoutus- ja kouluarviojaksot, koulupaikka-arviojaksot, lisäopetuksen jaksot ja asumisharjoittelujaksot.

Koulupaikka-arviot tullaan tekemään aiemmasta poiketen ns. selvittelyjaksoina, joiden tavoitteena on oppilaan koulunkäynnin sen hetkisen tilan ja tulevan koulunkäynnin kartoitus, pääosin 2010 maaliskuussa. Kuntoutus- ja kouluarviojaksojen tarkoituksena on selvittää lapsen tai nuoren terveydentilaan, kuntoutukseen ja koulunkäyntiin liittyviä erityiskysymyksiä, laatia kuntoutussuunnitelma sekä tarvittavat lausunnot jatkokuntoutusta varten. Jakson tavoitteena on lisäksi tukea lapsen/ nuoren perhettä ja hänen kanssaan työskentelevää ammattihenkilöstöä.

3.2 Ohjaukset ja arvioinnit

Ohjauskäynnit ovat oleellinen osa tukijaksoja. Ohjauskäynnin tarve määritellään tukijakson yhteydessä, jotta oppilas selviytyisi mahdollisimman hyvin omassa lähikoulussaan. Erillisiä ohjauskäyntejä tarjotaan myös muina maksullisina palveluina mm. tietokoneen käyttö opetuksessa, oppimisen pulmat, konsultaatiot opetuksen järjestämisessä ja asumiseen liittyvät järjestelyt.

Työnohjausta tarjotaan eri henkilöstöryhmille.

Tilapäisen asumisen palveluita tarjotaan oppilaille, jotka käyvät koulua kotoa käsin. Tilapäistä hoitoa tarjotaan myös SAKKY:ssä jatko-opintonsa aloittaneille nuorille. Koulun oppilaille järjestetään kuntien maksusitoumuksilla aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3.3 Koulutus

Mäntykankaan koulun koulutustoiminnan periaatteina ovat:

- asiakaslähtöisyys - kurssien sisällöt räätälöidään asiakaan kanssa
- yhdessä verkostoituminen - asiantuntijayhteistyön tekeminen alueen muiden koulutusorganisaatioiden kanssa sekä asiakkuuksien löytäminen.
- koulutuspakettien tuotteistaminen
- referenssien hankkiminen - onnistuneet koulutukset toimivat tehokkaina mainoksina.

Mäntykankaan koulu tekee yhteistyötä koulutuspalvelujen alueella mm. Itä-Suomen lääninhallituksen sivistysosaston, Mikael-koulun ja Chydenius-Instituutin kanssa. Valteripalveluverkoston kanssa tehtävä yhteinen Opetushallituksen rahoittama koulutuspaketti ”**Kunta ja koulu inklusion asiantuntijoina**”, jatkuu edelleen. Tämän lukuvuoden Mäntykankaan koulun tarjoamat lyhytkurssit opetuksen ja kuntoutuksen ammattilaisille löytyvät Mäntykankaan koulun ohjauspalveluesitteestä ja koulun kotisivuilta.

3.4 Oppimateriaalituotannon käynnistäminen

Oppimateriaalin tuotantoon on varattu resursseja. Tavoitteena on valmistaa mm. pelejä opetuskäyttöön myytäväksi tuotteeksi.

4. KEHITTÄMISTOIMINTA

Valteri-palveluverkosto

Mäntykankaan koulu kuuluu Valteri-palveluverkostoon, joka toimii aktiivisesti varhaisen tuen tehostamisessa ja on osa erityisopetuksen strategian mukaista toimintaa. Valteri-palveluverkostossa toimivat seuraavat työryhmät: ohjausryhmä, kehittämisryhmä, koulutusryhmä, oppimista tukevan kuntoutuksen-ryhmä ja tekninen ryhmä. Ryhmät suunnittelevat ja koordinoivat verkoston toimintaa. Mäntykankaan koulusta on edustaja jokaisessa työryhmässä.

VAVA II

Mäntykankaan koulu on mukana perusopetuksen asiantuntijana Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen-hankkeessa. Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen on ylimaakunnallinen hanke, jota toteutetaan Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan alueella. Hankkeen tavoitteena on vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon lisääminen kehittämällä tasa-arvoisia koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia sekä edistämällä sosiaalista osallisuutta. Vaikeavammaisten yhteiskunnallisen tasa-arvon ja osallisuuden kehittäminen-hanketta rahoittavat Itä-Suomen lääninhallitus ja Euroopan sosiaalirahasto. Hanketta hallinnoi Joensuun yliopisto ja sen toiminta-aika on 31.12.2010 saakka.

Reilusti rinnakkain

Mäntykankaan koulu on mukana Kuopion kaupungin ja sen yhdeksän kuntakumppanin yhteisessä opetusministeriön rahoittamassa KELPO-hankkeessa.

VEP

Virtuaalinen erityisopetuksen palvelukeskus VEP on Mäntykankaan koulun ylläpitämä internet-palvelu. VEP-verkosto kokoaa yhteen tietoa, jota voivat käyttää hyväksi erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten vanhemmat ja huoltajat sekä heidän kanssaan työskentelevät henkilöt.

5. KANSAINVÄLISET HANKKEET

Ohjauspalveluiden kehittäminen on pääpainona kansainvälisessä toiminnassa lukuvuoden aikana. Tavoitteena on saada uutta tietoa ohjauspalveluiden järjestämisestä, resurssikeskusten toiminnasta sekä hallintorakenteista ja -käytännöistä.